

17.2.2026

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס
היבטים משפטיים בלוגיסטיקה
נאוה קורמן |
Legal aspects in logistics |55-078

שיעור	סוג הקורס:
2 נ"ז	היקף נ"ז:
תשפ"ז	שנת לימודים:
א', ב'	סמסטר:
בהתאם למערכת	יום ושעה
פרטים באתר הקורס בלמדה	שעת קבלה:
Nava.korman@gmail.com	מייל מרצה:
_____	קישור לאתר למדה:

תקציר הקורס

הקורס מיועד להקנות לסטודנטים היכרות כללית עם מושגים נבחרים במשפט העסקי והמסחרי העשויים להתעורר בעבודתם בתחומי ניהול הלוגיסטיקה. בקורס נעסוק בין היתר בדיני החיובים העיקריים תוך הדגשת דיני החוזים, דיני ביטוח, ועוד.

הקורס יעסוק בתחום דיני החוזים ודיני העבודה. מטרת הקורס להעניק לסטודנטים, העתידים לפעול בתחום העסקי או הפרטי, כלים להתמודד עם האחריות המשפטית החוזית ו להעניק להם ידע משפטי בתחומים אלו שיאפשר התנהלות נכונה ויעילה. בתחום דיני החוזים הקורס עוסק בסוגיות כגון מהו חוזה, סוגי חוזים, עקרונות כלליים בדיני חוזים, הדרכים לכריתת חוזה ופגמים בכריתה, חובת ניהול משא ומתן בתום לב וקיום חוזה בתום לב, צורת החוזה, ריבוי חייבים ונושים, הפרת חוזה ותרופות בגין ההפרה. בתחום דיני העבודה הקורס יאפשר לסטודנטים להכיר ולהבין מושגים בדיני עבודה, ויעניק ידע הנוגע לזכויות עובדים.

מטרות/תוצרי הלמידה

הלומדים יכירו מושגי יסוד בתחום דיני חיובים ודיני עבודה וסוגיות נוספות מתחום המשפט העסקי. הלומדים יוכלו להתמודד עם בעיות מחיי היום יום, תוך יישום הסוגיות המשפטיות הנלמדות

ידע

הלומדים יכירו מושגי יסוד בחוזים.
הלומדים ידעו לנסח זיכרון דברים.
הלומדים ידעו כיצד לנהוג במשא ומתן.
הלומדים ידעו לזהות אינטרסים חוזיים ויכירו כלים משפטיים שיאפשרו להם להגן על אינטרסים אלו.
הלומדים יכירו מושגי יסוד בדיני עבודה.
הלומדים יכירו את זכויות העובד ויכירו את ההבחנה בין עובד למשתתף חופשי.

מיומנויות

הלומדים יוכלו להתנהל נכונה במהלך משא ומתן, תוך ידיעה מהם התנאים לכריתת חוזה.
הלומדים יוכלו לאתר פגמים בכריתת חוזה, הן על מנת להימנע מראש מקיום פגמים והן לפעול בהתאם במקרה שהם הצד הנפגע.
הלומדים יבינו כיצד עליהם לפעול במקרה של הפרת חוזה ולבחור בסעד המתאים בהתאם לנסיבות.
הלומדים יבינו מהן הזכויות של עובדים.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת (להרחבה)
1	מהות החוזה, כריתת חוזה.	ניתוח התכתבויות והכרעה האם נכרת חוזה	כמפורט בהמשך	
2	המשך: כריתת החוזה וזיכרון דברים	ניתוח בקבוצות של דוגמאות של זכרון דברים	כמפורט בהמשך	שאלת רענון
3	המשך כריתת חוזה ותרגול	דיון בדוגמאות מהפסיקה	כמפורט בהמשך	
4	תום לב במשא ומתן	דיון בדוגמאות מהפסיקה	כמפורט בהמשך	שאלת רענון
5	תרגול החומר			ניתוח קייס
6	פגמים בכריתת חוזה-טעות והטעיה		כמפורט בהמשך	
7	המשך פגמים ותרגול		כמפורט בהמשך	שאלת רענון
8	צורת החוזה, תנאים בחוזה, ריבוי חייבים ונושים	דוגמאות של חוזים		
9	תרופות בשל הפרת חוזה	דיון בדוגמאות מהפסיקה		
10	דיני עבודה	מיהו עובד, מיהו מעסיק דוגמאות אקטואליות	כמפורט בהמשך	
11	דיני עבודה	חוקי מגן	כמפורט בהמשך	שאלת רענון
12	דיני ביטוח	דיון בדוגמאות מהפסיקה	כמפורט בהמשך	
13	דיני בנקאות	דיון בדוגמאות מהפסיקה ודוגמאות אקטואליות	כמפורט בהמשך	שאלת רענון
14	תרגול			ניתוח קייס

ציון סופי

מסקל בציון הסופי	תיאור התוצר
15%	בוחן
85%	מבחן/עבודה
5 %	בחני רשות לציון מיטיב בלבד

דרישות הקורס

- יש לקבל ציון עובר בבוחן כדי להיות זכאי לגשת לבחינה
- נכחות לפחות 80 אחוז מהשיעורים.

ביבליוגרפיה: תכנים לקריאה, צפיה והאזנה (רצוי עדכני)

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

- ד. פרידמן ונ. כהן, חוזים, כרך א' (תשנ"א), כרך ב' (תשנ"ג) וכרך ג' (תשס"ד)
- ג. שלו, דיני חוזים (מהדורה שנייה, תשנ"ה); ג. שלו, דיני חוזים- החלק הכללי (2005).
- ה. בר-מור, דיני תאגידים (תשס"ז-תשס"ט) (ארבעה כרכים).
- א' חביב-סגל, דיני חברות לאחר חוק החברות החדש (מהדורה שניה, תשס"ז, כרך א', כרך ב').

רשימת קריאה

פריטים המסומנים בכוכבית (*) הינם פרטי רשות!

דיני חוזים

ספרות כללית

- ד' פרידמן ונ' כהן, חוזים, כרך א' (תשנ"א), כרך ב' (תשנ"ג) וכרך ג' (תשס"ד)
- ג' שלו, דיני חוזים (מהדורה שנייה, תשנ"ה); ג' שלו, דיני חוזים- החלק הכללי (2005)

חלק א - דיני חוזים

א. מהות החוזה

- חוק החוזים (חלק כללי) תשל"ג – 1973 (להלן: "חוק החוזים"), סעיפים 1-12.
- ג. שלו, דיני חוזים (ירושלים, 2005) עמ' 131-211.

א. כריתת חוזה- הצעה וקיבול

חוק החוזים, סעיפים 1-11.

- ע"א 290/80 ש.ג.מ. חניונים בע"מ נ' מ"י, פ"ד לז(2) 633 (1983).

2. ע"א 379/82 נה עם נ' יעקובסון, פ"ד לח(1) 740 (1984).
3. ע"א 7824/95 יצחק תשובה ואח' נ' בר נתן, פ"ד נה(1) 289 (1998).
4. * ע"א 1932/90 פרץ בוני הנגב- האחים פרץ בע"מ נ' יששכר (יצחק) בוחבוט, פ"ד מז(1) 357 (1993).
5. ע"א 6295/16 איברהים קוזלי נ' מדינת ישראל (2019).
6. ע"א 4933/17 מרדכי איבגי נ. אריה פרידמן (2020).

2. זיכרון דברים

1. ע"א 158/77 רבינאי נ' מן שקד, פ"ד לג (2) 281 (1985).
2. * ע"א 692/86 בוטקובסקי נ' גת, פ"ד מד(1) 57 (1989).
3. ע"א 8872/18 פני וייס נ' משה בן מנחם (2021).
4. ע"א 1456/22 איברהים עג'מי נ' וואחת אל סאלם נווה שלום (ועד מקומי נווה שלום) (2024).
5. ע"א 1463-22 הפטריארכיה היוונית אורתודוקסית של ירושלים נ' הימנותא בע"מ (2025).
6. ת"א (מרכז) 6580-09-20 רחל גולני נ' עזבון המנוח יצחק פולץ ז"ל (2025).
7. ת"א (חיפה) 19682-01-22 ענת רוזנבלט נ' עזבון המנוחה גדולה עוגן ז"ל (2025).

3. צורת החוזה (כולל דרישת הכתב), השלמת פרטים ופרשנות

1. חוק החוזים, סעיפים 23-30, 32-33.
2. חוק המתנה, התשכ"ח- 1968, ס' 5.
3. חוק המקרקעין, התשכ"ט- 1969, ס' 8.
4. * ג. שלו, דיני חוזים, (ירושלים, 2005), עמ' 375-461.
5. ע"א 986/93 קלמר נ' גיא, פ"ד נ (1) 185 (1996).
6. * ע"א 4628/93 מדינת ישראל נ' אפרופים שיכון ויזום (1991) בע"מ, מט(2) 265 (1995).
7. ע"א 8324/09 לילי שם-טוב נ' כדורי פרץ ואח' (2011).
8. ע"א 7649/18 ביבי כבישים עפר ופיתוח בע"מ נ' רכבת ישראל בע"מ (2019).

ב. משא ומתן לקראת כריתת חוזה וקיום חוזה בתום לב

1. חוק החוזים, סעיפים 12, 39.
2. ע"א 838/75 ספקטור נ' צרפתי, פ"ד לב (1) 231 (1977).
3. ע"א 829/80 שכון עובדים בע"מ נ' שרה זפניק (1983).
4. ע"א 986/93 יעקב קלמר נ' מאיר גיא, פ"ד נ (1) 185 (1996).
5. ע"א 6370/00 קל בניין בע"מ נ' ע.ר.מ רעננה בע"מ, פ"ד נו(3) 289 (2002).
6. * ע"א 8265/15 בתי זיקוק לנפט בע"מ נ' קבוצת אקוסנס (מזרח תיכון בע"מ) (2016).
7. ע"א 8143/14 יוסף חלפון נ' בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (2017) (פרישה ממו"מ).
8. ע"א 979/17 סלע חברה למוצרי בטון בע"מ נ' רשות מקרקעי ישראל (2020).
9. ע"א 2642/19 מועצה מקומית הר אדר נ' מרכז קניות דוד ויונתן בע"מ (2021).
10. ע"א 8422/17 מדינת ישראל - משרד התחבורה נ' המועצה הלאומית למניעת תאונות דרכים (2021) (סעיף 39).
11. ע"א 2733/19 אורן אלימלך נ' רשות מקרקעי ישראל (2022).
12. ע"א 2274-21 נטע מור נ' אלעד ישראל מגורים בע"מ (2023).
13. ת"א (תל אביב-יפו) 16773-07-21 אלי אלעזר ניניו נ' שאול דוד (2025).

ג. פגמים בכריתת חוזה (כשרות משפטית, טעות, הטעייה, כפייה ועושה)

1. חוק החוזים, סעיפים 13-22.
2. חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962.
3. *ג. שלו, דיני חוזים (ירושלים, 2005), עמ' 239-371.

ג.1 טעות

1. ע"א 838/75 ספקטור נ. צרפתי, פ"ד ל"ב (1) 231 (1977).
2. ע"א 7920/13 עמיקם כרמל נ' אודליה טלמון (פורסם בנבו, 2016).
3. *דנ"א 2128/16 עמיקם כרמל נ' אודליה טלמון (פורסם בנבו, 2016).
4. רע"א 3264/21 חיים כהן ו-51 אחרים נ' אלקטרה בניה בע"מ (2021).
5. ע"א 5858/19 פסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ נ' חיים אופיר (2022) (מפסקה 40).
6. ע"א 3865/19 משה אליאסיאן נ' מאיר שבו (2022).
7. ת"א (תל אביב-יפו) 38216-05-16 ד"ר עופר ולטר נ' טוטנהם השקעות בניה בע"מ (2022).
8. ת"א (תל אביב-יפו) 27138-05-17 דור-אור קרית גת נכסים בע"מ נ' אזוריים חברה להשקעות בפיתוח ובבניין בע"מ (2023).

ג.2 הטעייה

1. ע"א 2469 / 06 רונן סויסה נ' חברת זאגא בגוש 5027 חלקה 1 בע"מ (2008).
2. ע"א 4739/19 ש.י מיטב השקעות ייזום ובנין בע"מ נ' זר תחנות דלק בע"מ (2020).
3. ע"א 8222/19 פרץ חנניה נ' קוואלטי קרדיט פאנד (2020).
4. ע"א 5858/19 פסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ נ' חיים אופיר (2022) (מפסקה 53).
5. ת"א (תל אביב-יפו) 38216-05-16 ד"ר עופר ולטר נ' טוטנהם השקעות בניה בע"מ (2022).
6. ע"א 5328-21 זוהדי אבו רקיה נ' עיזאת חנדקלו (2023).
7. ע"א 214/23 פרוספריטי סאל נדל"ן נ' הבניין ברח' יפו 21 ירושלים בע"מ (2024).
8. ת"א (תל אביב-יפו) 36240-02-20 רפאל שלום חביב נ' בלפור 72 (2008) בע"מ (2025).
9. ת"א (תל אביב-יפו) 33572-08-18 חיים רוני ברזיו נ' קבוצת איזנברג נדל"ן בארץ ובעולם בע"מ (2025).

ג.3 כפייה

1. *ע"א 784/81 ישראל שפיר נ' מרטין אפל. (1985)
2. ע"א 8/88 רחמים בע"מ נ' אקספומדיה בע"מ, פ"ד מד (4) 31 (1989).
3. ע"א 1569/93 מאיה נ' פנפורד (ישראל) בע"מ, פ"ד מח (5) 705 (1994)

ג.4 עושה

1. ת"א (ת"א) 36969-12-15 משה בן אבו נ' נתנאל דויד (2019)
2. ע"א 8222/19 פרץ חנניה נ' קוואלטי קרדיט פאנד (2020).
3. ע"א 5812/19 שמעון עזר נ' עדנה ויצמן (2022).

תנאים בחוזה

סעיפים 27-29 לחוק החוזים

1. ע"א 3865/19 משה אליאסיאן נ' מאיר שבו (2022).

חוזה פסול, חוזה בלתי חוקי ותוצאות אי החוקיות

חוק החוזים סעיפים 30, 31.

1. *ג' שלו, דיני חוזים (ירושלים, 2005), עמ' 493-546.
2. *ע"א 661/88 חיימוב נ' חמיד, פ"ד מד (1) 75 (1989).
3. ע"א 6181/93 סלומנוב ואחרים נ' שרעבני, פ"ד נב (2) 289 (1998).
4. ע"א 6601/96 AES System Inc. נ' סער, פ"ד נד (3) 850 (2000).
5. ע"א 10159/16 מועצה איזורית יואב נ' עיריית קרית-גת (2019) (פסקה 44 ואילך).

ו. ריבוי חייבים ונושים

1. חוק החוזים, סעיפים 54-59.
2. *ע"א 6642/13 רוקסי בניה והשקעות בע"מ נ' פלקובי חברה לבנין והשקעות בע"מ (2015).

ז. תרופות בגין הפרת חוזה

*ספרות כללית:

- ד. פרידמן "אינטרס הקיום בפיצויים החוזיים" ספר זיכרון לגואלטיארו פרוקצ'יה (תשנ"ז) 377, 377-396.
- ג. שלו, דיני חוזים- התרופות: לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי (תשס"ט- 2009).

אכיפה

1. חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א- 1971, סעיפים 1-5, 17-25.
2. *ע"א 48/81 פומרנץ נ' ק.ד.ש. בע"מ, פ"ד לח (2) 813 (1984).
3. ע"א 2686/99 אייזמן נ' קדמת עדן בע"מ, פ"ד נה (5) 365 (2001).
4. ע"א 1546/16 עפו סעיד ביסאן נ' מדינת ישראל רשות הפיתוח וקק"ל (2020).

ביטול והשבה

1. חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), סעיפים 6-9.
2. ד"נ 44/75 ביטון נ' פרץ, פ"ד ל (3) 581 (1976).
3. *ע"א 409/78 גולן נ' פרקש, פ"ד לד (1) 813 (1979).
4. רע"א 8741/01 MICRO BALANCED PRODUCTS נ' תעשיות חלאבין, פ"ד נז (2) 171 (2003).
5. ע"א 6907/16 יצחק אקרמן נ' כפיר קבלנות בניין בע"מ (2017) (הודעת ביטול ועירון תו"ל).
6. ע"א 2209/18 אורלן הנדסת בנין ופיתוח בע"מ נ' הנאמנות לתכנון ופתוח שירותים למען הזקן באזור אשקלון (2019).

פיצויים

1. חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), סעיפים 10-16.
3. *ע"א 4012/90 ו- 3666/90 עירית נתניה נ' מלון צוקים בע"מ, פד מו (4) 45 (1992).
4. ע"א 1846/92 לוי נ' מבט בניה בע"מ, פ"ד מז (4) 49 (1993).
5. ע"א 539/92 זקן נ' זיזה, פד מח (4) 89 (1994) (פיצוי מוסכם).
6. רע"א 2371/01 אינשטיין נ' אוסי תכנון והקמת מבנים ופיתוח בע"מ, פ"ד נז (5) 787 (2003).
7. ע"א 660/86 תושיה נ' גוטמן, פ"ד מד (1) 52 (1989).
8. *ע"א 10208/16 קרסו מוטורס בע"מ נ' Better Place Inc (2017) (פיצוי מוסכם).
9. ע"א 3805/17 קיבוץ כרמים - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' אנטיפוד השקעות בע"מ (2019).
10. ע"א 5620/16 אופטיקה הלפרין בע"מ נ' Luxottica Group Spa (2020).

דוקטרינת אשם תורם בחוזים

1. ע"א 3912/90 eximin s. A, תאגיד בלגי נ' טקסטיל והנעלה איטל סטייל פראררי בע"מ, פ"ד מז(4) 064 (1993).
2. ע"א 1873/16 דוד סויסה נ' הדרי אשקלון אגודה שיתופית חקלאית בע"מ (2018).
3. ע"א 2274/21 נטע מור נ' אלעד ישראל מגורים בע"מ (2023).
4. ת"א (חיפה) 2044-02-23 ליל מונקי בע"מ נ' תפנפלט בע"מ (2025).

1.

ח. טענת הגנה- סיכול

1. ע"א 715/78 כץ נ' נצחוני מזרחי, פ"ד לג (3) 639 (1979).
2. 6328/97* עזרא רגב נ' משרד הבטחון פ"ד נב(5) 506 (2000).
3. ע"א 3531/10 מורן גדעון נ' ציקי פוקס (2011).
4. חדלת (ת"א) 26076-02-20 עו"ד ישראל בכר- נאמן של עמודי שלמה אחים ידגרוב סחר בע"מ נ' מערכות נוחות (2007) בע"מ (2020) (קורונה).
5. ת"א (חי') 28265-05-20 אביבה ארועים-השכרת ציוד 2003 בע"מ נ' חברת גב-ים לקרקעות בעמ (2020) (קורונה).
6. פש"ר (ת"א) 46210-07-18 מירב רחל רותם נ' כונס נכסים רשמי תל אביב (2020) (קורונה).

ט. חוזים אחידים

1. חוק החוזים האחידים, התשמ"ג - 1982.
2. חוק הגנת הצרכן, 1981- תשמ"א.
3. *א. בן נון, חוק החוזים האחידים (מתוך: קובץ פירוש לחוקי החוזים בעריכת טדסקי).
4. *בע"א 1/79 מפעלים לניקוי יבש קשת בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד לד(3) 365 (1980).
5. *ע"א 449/85 היועץ המשפטי נ' גד חברה לבניין בע"מ, פ"ד מג(1) 183 (1989).
6. רע"א 1185/97 יורשי ומנהלי המנוחה מילגרום הינדה ז"ל נ' מרכז משען, פ"ד נב(4) 145 (1998).
7. ע"א 6916/04 בנק לאומי לישראל בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 2010).
8. רע"א 5555/20 נוף כנרת פוריה בע"מ נ' טליה בסיס (2020).
9. רע"א 7470/20 Facebook Ireland Limited נ' רותם גל (2022).
10. רע"א 1901/20 טרוים מילר בע"מ נ' facebook Ireland limited (2022).
11. רע"א 6992/22 AGODA COMPANY Pte. Ltd נ' שי צביה (2024).

דיני עבודה

מיהו עובד

- דב"ע לא-3/27 עירית נתניה - דוד בירגר, פד"ע ג, 177 עמודים 179-191 (1971).
- בג"צ 93/5168 מור נ' בית הדין הארצי לעבודה ואנגל, פ"ד נב(4) 628 (1996)
- דנג"ץ 95/4601 סרוסי חי יוסף נ' בית הדין הארצי לעבודה, נב(4) 817 (1998)

ע"ע 96/300274 שאלו צדקא – מדינת ישראל-גלי צה"ל, פד"ע לו 625(2001)

חוקי מגן

חוק הגנת השכר, תשי"ח-1958 (ס' 5, 9, 17, 18, 24, 25)

חוק שכר מינימום, תשמ"ז-1987 (ס' 2, 8)

חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה), התשס"ה-2002

חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951 (ס' 2, 3, 7, 16, 30)

חוק חופשה שנתית, התשי"א-1951 (ס' 2, 3, 13)

חוק דמי מחלה, תשל"ו-1976

חוק עבודת נשים, תשי"ד-1954 (ס' 9, 13)

חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949 (ס' 41)

חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, תשמ"ח-1988 (ס' 2, 7, 10)

חוק שכר שווה לעובד ולעובדת, תשנ"ו-1996

חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970 (ס' 3, 14)

חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963

חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001

חוק הגנה על העובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במנהל תקין), התשס"ח-2008 (ס' 3)

דיני ביטוח

ד' שורץ "דיני ביטוח- תהליכים ומגמות" ספר השנה של המשפט בישראל (תשנ"ו) 31

א' ברנר **ביטוח** (תשס"א)

חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 (ס' 41, 42, 50, 55, 56, 58, 59, 60, 62, 65)

דיני בנקאות

חוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981 (ס' 2, 3, 4, 5, 7 (א))

פקודת הבנקאות, 1941,

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (ייעוץ להשקעות), התשמ"ו-1986.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992. חוק אשראי הוגן, התשנ"ג-1993

ר' בן-אוליאל דיני **בנקאות חלק כללי** (1996)

חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (ס' 12, 18, 39)

חוק שירותי תשלום, תשע"ט-2019.

חוק צמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018

